

Jan Muś

Węgrzy inwestują w przemysł naftowy i sektor banków w Słowenii

Węgierskie przedsiębiorstwa dokonały zakupu dwóch dużych firm w kluczowych obszarach energetyki i bankowości. Zwiększa to istotnie pozycję Węgier w Słowenii oraz współzależność gospodarczą Słowenii, Chorwacji i Węgier. Paradoksalnie jednak niewiele środków finansowych wpłynie do budżetu słoweńskiego, ponieważ obydwie „słoweńskie” przedsiębiorstwa były własnością kapitału zagranicznego.

Węgierskie firmy umiejętnie wykorzystały moment wycofania się kapitału zagranicznego ze słoweńskiego rynku i za cenę ok. 1 miliarda 300 milionów euro przejęły drugą co do wielkości sieć stacji benzynowych oraz największy komercyjny bank w Słowenii. Tym samym Węgrzy stały się jednym z najważniejszych zewnętrznych inwestorów w Słowenii, wyprzedzając zarówno Chorwację, jak i Włochy.

Sieci stacji benzynowych. 8 czerwca węgierska grupa energetyczna MOL poinformowała o osiągnięciu porozumienia z austriacką grupą energetyczną OMV Slovenija w sprawie nabycia w Słowenii sieci 120 stacji paliw (19,93%). OMV zdecydowało się sprzedać swoje słoweńskie stacje benzynowe w ramach programu deinvestowania o łącznej wartości 2 miliardów euro. Zakończenie procesu przejęcia uwarunkowane jest uzyskaniem od krajowego organu regulacyjnego zgody na przeprowadzenie transakcji. Biorąc pod uwagę strukturę rynku, wydanie takiego pozwolenia jest prawie pewne.

Cena za zakup akcji spółki OMV Slovenija wynosi 301 milionów euro. Ponieważ jedna ze spółek Grupy MOL – chorwacka INA – posiada już 7,75% udziałów, w efekcie przejęcia Grupa MOL powiększy swój udział w OMV Slovenija do 92,25%.

Wejście MOL na rynek słoweński nie zagraża dominującej pozycji słoweńskiej Grupy Petrol, która w Słowenii posiada 318 stacji benzynowych, a w sumie w regionie byłej Jugosławii – 500, z czego 110 w Chorwacji. Dotychczas Grupa MOL prowadziła w Słowenii 48 stacji paliw pod marką MOL i 5 pod marką INA, w sumie kontrolując nieco ponad 9% rynku. Transakcja sprawi, że stanie się ona drugim, po Grupie Petrol, aktorem na rynku dystrybucji paliw, z prawie 30-procentowym udziałem. Grupa Petrol ma na rynku pozycję wiodącą, z udziałem wynoszącym 56%. MOL wszedł na rynek słoweński w 1996 r. w celu stworzenia sieci detalicznej i działalności hurtowej. Do 2011 r. spółka obsługiwała 31 stacji paliw, w tym przejętą sieć stacji benzynowych TUŠ. W 2016 r. do portfolio MOL dołączyło 11 stacji paliw Agip.

Sektor bankowy. Pod koniec maja węgierski bank OTP przejął bank słoweński Nova KBM. Podpisana została umowa między OTP a właścicielami banku – amerykańskim funduszem Apollo i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR). Dzięki temu OTP stanie się największym słoweńskim bankiem. Transakcja ma zostać sfinalizowana w drugim kwartale przyszłego roku, czeka bowiem na zatwierdzenie przez odpowiedni urząd regulacyjny.

OTP wszedł na rynek słoweński, przejmując wcześniej za 323 miliony euro bank SKB. Następnie OTP próbował zwiększyć swoją obecność w Słowenii i rywalizował o przejęcie Abanku. Ten ostatni został ostatecznie kupiony przez Nova KBM za 444 miliony euro. OTP po raz pierwszy złożył wniosek o zakup banku Nova KBM, gdy został on wystawiony na sprzedaż przez państwo. Jednak przetarg w tym czasie wygrały Apollo i EBOiR z ceną zakupu 250 milionów euro. Apollo połączył Poštna banka i Raiffeisen bank z bankiem Nova KBM. Nieoficjalnie OTP rywalizował także o austriackie Addiko, którego właściciele zdecydowali się jednak szukać kapitału na giełdzie. Nabycie Nova KBM jest więc kolejnym etapem koncentracji rynkowej.

W 2020 r. Nova KBM posiadała 28,9% udziału w rynku. Drugie miejsce zajmował NLB z 24,7% udziałów. Pozostałe 46,4% podzielone było pomiędzy inne banki. Nova KBM zatrudnia 3000 pracowników.

Węgierska Grupa OTP, kierowana przez Sándora Csányi, jest jednym z największych dostawców usług finansowych w Europie Środkowo-Wschodniej. Łącznie z rynkiem słoweńskim jest obecna w 11 krajach regionu. Z 26-procentowym udziałem OTP banku jest największym bankiem komercyjnym na Węgrzech, a cała Grupa ma 19 milionów klientów i 1700 oddziałów. W 2020 r. osiągnęła dochód w wysokości 739,2 miliona euro. Oprócz tradycyjnych usług bankowych Grupa posiada w swoim portfolio również leasing, faktoring, zarządzanie funduszami oraz nieruchomości i usługi turystyczne.

Bank nie jest własnością państwa, ale ma zdywersyfikowanych prywatnych właścicieli krajowych i zagranicznych, w tym węgierski koncern naftowy MOL. Wiadomo, że Sándor Csányi jest w dobrych stosunkach z węgierskim premierem Viktorom Orbánem.

Władze OTP sygnalizują już przygotowanie do dalszej ekspansji w regionie. „Dzięki przejęciu Nova KBM możemy jeszcze bardziej wzmocnić i tak już wyjątkową stabilność i rentowność Grupy OTP, jednocześnie rozwijając się szybciej niż wszyscy konkurenci. Ta procedura nie zostanie przerwana, ponieważ obecnie badamy możliwość dalszych akwizycji w regionie” – powiedział László Wolf, zastępca dyrektora wykonawczego banku OTP.

Chorwacka INA. Chorwacki rząd z satysfakcją przyjął informację o transakcji, wyrażając zadowolenie z faktu, że koncern naftowy INA dostrzega interes komercyjny i możliwość ekspansji na rynku słoweńskim. MOL posiada nieco ponad 49% udziałów w INA, podczas gdy rząd zachował nieco mniej niż 45%. Porozumienie jest ważne, ponieważ dzięki niemu wzrośnie eksport paliwa z Chorwacji na rynek słoweński. Zwiększenie sprzedaży paliwa jest z kolei istotne dla znajdującej się w ciężkiej sytuacji finansowej rafinerii INA w Rijecie. Jeśli plany MOL dotyczące wykorzystania rafinerii będą wprowadzane w życie, to można oczekiwać tam znaczących inwestycji. Ekspansja Grupy MOL, a więc i chorwackiej INA, będzie wykorzystana marketingowo przez chorwackie władze dla podkreślenia ekonomicznych sukcesów w kluczowych gałęziach gospodarki.

Wnioski. Rozszerzenie przez Grupę MOL działalności w Słowenii oraz wzrost znaczenia INA wzmocni węgierskie wpływy w regionie. Biorąc pod uwagę zainwestowane kwoty, węgierski MOL i OTP zamierzają rozwijać biznes i pozostać na słoweńskim rynku na dłużej. Możliwa jest także dalsza ekspansja na rynku medialnym, na którym Węgrzy kontrolują jedynie część mediów, związanych z rządzącą Słoweńską Partią Demokratyczną (*Slovenska demokratska stranka*) Janeza Janšy. Pewne jest jednak, że węgierskie inwestycje mają charakter strategiczny, częściowo uwarunkowany politycznie, a nie czysto komercyjny. Warto w tym miejscu podkreślić, że większość pieniędzy, które zostaną wypłacone przez OTP i MOL, trafi do inwestorów zachodnich, a nie do budżetu słoweńskiego. Dla Słowenii transakcja ta nie ma więc takiego znaczenia bezpośredniego.

Zwiększy się także współzależność gospodarcza pomiędzy Węgrami, Słowenią i Chorwacją. Wymieszanie się wpływów politycznych, kapitału zagranicznego oraz przedsiębiorstw państwowych w tak ważnych obszarach jak energetyka i bankowość ma istotne przełożenie na stosunki łączące te państwa.